

	Vprašanje	Slavc Juvanc	Nina S.	Luka L. G.
1.	Ali se zavzimate za to, da bi bila udeležba volivcev na volitvah obvezna , čeprav je v svetu le redko uveljavljena (med razvitimi državami mislim, da le v Avstraliji in Belgiji)?	Bolj realen bi bil izid, če bi bila obvezna (vsaj tako smo bili navajeni prej). Ni pa nujno, če bi uspeli samo glasovanje bolj približati volivcem – n.pr. omogočiti elektronsko glasovanje.	Spodaj!	Spodaj!
2.	Se strinjate, da se uvede instrument možnega odpoklica poslancev, ki pa zahteva večjo aktivnost volivcev (hraniti kopijo glasovnice, saj lahko postopek za odpoklic sprožijo samo tisti volivci, ki so dotičnega poslanca volili)?	Ni potrebe. Treba pa bi bilo poslancem omejiti menjavo stranke med mandatom, ker je mandat dobil/a preko stranke. Razen, če bi imeli sistem, po katerem bi bil poslanec/ka izvoljen/a neposredno (dva glasova).		
3.	Podpirate zahtevo, da se spremeni kvota nujne prisotnosti enega spola na kandidatnih listah s sedanjih 35 % poveča na 40 % (ob hkratni uvedbi »zip« sistema)?	Ne. Ker v naši družbi že dolgo priznavamo enakopravnost spolov, so kvote bolj lepotne narave.		
4.	Se zavzimate za večjo razkritost podatkov o kandidatih ob vpisu na kandidatno listo, predvsem pa lastnoročno prijavo celotne lastnine pred podelitvijo mandata?	Da.		
5.	Kaj menite o ideji, da se starostna meja za volitve spusti s sedanjih 18 na 16 let (varianta: spusti se aktivna volilna pravica, pasivna – biti izvoljen – pa ne)?	Ker gre za politično odločitev, za to ni potrebe. Dobro pa bi bilo to mejo spustiti pri referendumih.		
	Dodatne opombe in predlogi	Sedanji sistem individualnim (neodvisnim) kandidatom ne daje prav nobene možnosti, da bi bil izvoljen, ker s kandidaturo v samo	To moje predvidevanje temelji na dolgoletnih izkušnjah (20 let) s kampanjami in delom v državnem zboru. Vem kakšni so bili razmisleki ob predlogu ZDUS in ravno iz tega razloga politične stranke tega niso podprle. Poznam tudi vse bojazni, ki so se pojavljale ob zadnjih spremembah zakonodaje. Ukinitev volilnih okrajev,	Pošiljam moje pripombe k poslanim dokumentom - Nasprotujem znižanju volilne pravice na 16 let. Za začetek pa predlagam, da bi se za to smele odločiti občine (nemara sprva le mestne občine). In morda za referendum. -- Prav tako nasprotujem obvezni udeležbi.

enem okraju nikakor ne more preseči praga, ki ga določa ustava. Sploh pa ta govori samo o strankah, nič pa o neodvisnih kandidatih. Zlasti »matematično zanimiv« v njem je člen 90 (izračun količnika!!!). Pravzaprav je neodvisno kandidiranje možno le na lokalnem nivoju. In še: neodvisni/a kandidat/ka bi moral/a zbrati ogromno število podpore, nekemu, ki kandidira na listi stranke, pa nič. Ne razumem, da je toliko besed o velikosti volilnih okrajev – saj bi se lahko spremenilo le število poslancev, ki naj se jih (iz)voli v posamezni volilni enoti in okraju. Volilni okraj namreč razumem kot osnovno družbeno celico z zaključeno tipiko načina življenja, ki se je uveljavila tekom let (da nam ne bodo sosedje vsiljevali koga...). Volilnih okrajev bi lahko bilo tudi precej več kot sedaj, s čemer bi volitve volivcem tudi fizično približali. Ustavno določilo o 4% pragu za vstop v parlament je (predpostavljam) namenjeno preprečevanju razdrobljenosti glasov v parlamentu. Po mojem mnenju je prag povsem nepotreben, saj se s krčenjem števila strank v parlamentu in ustreznim povečanjem števila poslancev posameznih strank zmanjšuje število poslancev, ki bi lahko bili »jeziček na tehtnici« pri odločanju o za našo državo najpomembnejših

ki sistem poenostavlja in ljudem daje bistveno več vpliva, so stranke že dvakrat zavrile, čeprav je užival večinsko podporo javnosti. Resne študije se glede kombiniranega sistema niso delale, ko pa se je pred leti razmišljalo o večinskem sistemu so stranke, ker edine resnično poznajo teren in izide po okrajih, ugotovile, da bi se v parlament obvestile le 3 stranke, ena desna, ena leva in "stranka terena", po vsej verjetnosti županov, ki bi bila jeziček na tehtnici kdo bi sestavljal vlado. Ker gre za kombiniran sistem, torej bi 44 poslancev volili po proporcionalnem sistemu, 44 pa po večinskem bo to že tako ali tako političnim strankam odvzelo polovico mest. SDS je daleč najboljše organizirana slovenska stranka, poleg tega ima večino podpornikov na podeželju, ki predstavlja večino države, zelo je dejstvo, da bi tudi imeli tudi med "neodvisnimi kandidati" svoje ljudi. Podobno SD, ki je tudi med bolj organiziranimi strankami. Tudi če predpostavljamo, da bi politične stranke svoje kandidate kandidirale v vseh okrajih, bi zaradi narave večinskega sistema po katerem bi volili 44 poslancev, profitira le največji 2 stranki. Torej bi manjše stranke bile konkurenčne le med tisto polovico, ki bi se volila po proporcionalnem sistemu. Vse majhne stranke s po 4 do 10 poslancev bi tako že avtomatsko izgubile polovico sedežev. Verjetno pa bi izgubili vse, saj ljudje raje volimo "nove" obraze oz. ljudi, ki naj navidezno ne bi imeli nič s politiko. Bi volilni prag ostal 4% odstotke? Smiselno bi ga bilo znižati, saj bi bilo za manjše stranke, ki se gibajo okoli 4 do 8 poslancev praktično nemogoče na celotnem ozemlju doseči podobne odstotke, ki jih imajo zdaj. Postavlja se zanimivo vprašanje kako bi v državnem zboru teh 44 neodvisnih delovalo. Bi tvorili enotno poslansko skupino? To je iluzorno pričakovati, saj bi bili različnih političnih pogledov. Bi se razpršili med ostale politične poslanske skupine? Kakšen program bi zastopali? V primeru, da bi jih vsaj polovica (22) delovala v enotni poslanski skupini bi venomer lahko predlagali mandatarja, saj bi npr. najbolj uspešna politična stranka doslej recimo razpolagal le še z 12 do 15 poslancev, medtem ko bi bilo 44 neodvisnih kandidatov vedno tvorilo večino. Iz tega razloga sem prepričana, da bi stranke tudi med "neodvisne" predlagale svoje ljudi, ki bi se jim po volitvah pridružili v njihovih poslanskih skupinah. Odpira se tudi vprašanje kako bi potekala volilna kampanja, kako zagotoviti predstavitev vseh kandidatov po zakoni o RTV, saj je že zdaj težava predstaviti vse stranke, ki kandidirajo, saj jih je med 35 in 40. Dobro bi bilo osmisliti vse to in narediti projekcije kako bi izgledal državni zbor po volitvah in kako bi potekalo parlamentarno delo. Zelo pomembno je ljudem, v tem momentu pa predvsem medijem razložiti kaj bi s tem pridobili.

-- Glede nemškega sistema: brez spremembe ustave, ki bi omogočila fleksibilno število poslancev, mislim, da je nemški sistem nemogoč oz. izgubi svoje prednosti (ki je, po moje, ravno v tem, da v svojem bistvu *ni* mešani sistem, temveč proporcionalni sistem, kar se tiče bistvenega, tj. delitve mandatov, a z večinskim mehanizmom pri izbiri poslancev); dovolj je pogled na rezultate zadnjih volitev, kjer je v velikanski večini okrajev zmagala ena stranka, in se vprašati, kaj bi se zgodilo v "popravljenem" nemškem sistemu brez fleksibilnega štev. poslancev: bodisi bi dobili umetno premoč manjšinske stranke (ki bi sicer ostajala pod absolutno večino, a vendarle veliko nad svojim % na voliščih in torej vsekakor v nasprotju z ustavo) bodisi bi morali nekaterim "zmagovitim" kandidatom v svojih okrajih odreči mandat: in po katerih kriterijih? In ali ne tako "rezanje" za ohranitev proporcionalnosti izniči domnevnih prednosti sistema in sprevrže sam smisel sistema? Če bi pa, po drugi strani, uvedli fleksibilno št. poslancev (izjemno malo verjetno, da je to trenutno realistično), pa bi se znašli s številom poslancev, krepko nad 90. Bi javnost to mirno sprejela? Dvomim.

-- Uvedba dvokrožnega sistema za "večinski" glas te zagate ne nujno izboljša, obenem pa uvede vrsto novih težav. Kot vemo, se v mešanih sistemih pogosto zgodi, da so kandidature v večinskem in proporcionalnem delu oblikovane po drugih principih (kar je edino logično, saj je logika obeh sistemov drugačna in optimacija terja drugačno strategijo). To smo denimo lepo videli v italijanskem "mattarellumu", v veljavi 1994-2001. V večinskem delu je bila težnja, da se v posameznih okrajih oblikujejo ad hoc koalicije. Zdaj, to (razen manjše preglednosti!) v "čistem mešanem" sistemu (kot ga pozna denimo Madžarska, kjer se dogaja isto) ni nujno problem sam po sebi, postane pa problem, ko sta večinski in proporcionalni del povezana; kako obračunati razdelitev mandatov, ko ni prav dobro jasno, s katero listo v proporcionalnem delu je povezan kandidat v večinskem? Nemški sistem to rešuje preprosto tako, da koalicij v večinskem delu ne dovoljuje; in zakaj bi jih, saj v bistvu gre le za to, ali bo med poslanci posamezne stranke, katerih število itak določa proporcionalni del, sedelo več neposredno izvoljenih poslancev ali onih, ki so kandidirali na listi. A če bi izbirali prve po dvokrožnem sistemu, bi v ta del nujno uvedli logiko koalicije: stranke bi bile, po logiki sistema, siljene v to, da se med krogoma domenijo o medsebojni podpori v drugem krogu -- a kar je sistem vendarle v svojem bistvu proporcionalen, bi zelo pogosto (praviloma) ne vodilo tudi v vladne koalicije, kar bi sčasoma ustvarilo katastrofalen vpliv na volivce, saj bi sistem silil stranke, da jim pred drugim krogom volitev (implicitno) obljublajo koalicije, ki so potem neuresničljive. Predstavljajmo si, denimo, volivca LMSŠ, ki bi v svojem okraju podprl kandidata SMC, ker sta obe stranki pred drugim krogom sklenila pakt o medsebojni podpori v drugem krogu, nato pa bi ta poslanec, ki so ga pomagali izvoliti volivci LMSŠ, SD itd. podprl vlado pod vodstvom SDS. Enak miselni eksperiment lahko naredite tudi na desnici: SDS in NSi se pred 2. krogom medsebojno podprejo, poten pa poslanec NSi, izvoljen z odločilno podporo volivcev SDS, podpre levosredinsko vlado. Ker bi se te reči nujno dogajale vsakič, bi imelo to uničujoč vpliv na zaupanje volivcev.

-- Prenosljivi glas: nikoli nisem videl prednosti tega sistema. Je nepregleden. Volivca sili, da stori neko taktično izbiro, ne da bi ta imel podatke o predvidljivih učinkih svoje izbire.

-- Moj konstruktivni predlog:

- 1) Kljub moji naklonjenosti do nemškega sistema (v njegovi izvorni obliki, s fleksibilnim št. poslancev in enokrožnim sistemom v večinskem delom), ne vidim realnih možnosti za njegovo uzakonitev. A to velja za karkoli bomo predlagali. Tako da vendarle predlagajmo kot prvo opcijo nemški.
- 2) Kot drugo opcijo je zame daleč najboljši proporcionalni sistem, z okrožji, ki ustrezajo realnim regijam (npr. starim, YU registrskim tablicam: GO, KP, KR, LJ, NM, CE, MB) in absolutnim preferenčnim glasom. Sam ne bi

	<p>odločitvah. Pa še neodvisni kandidati bi imeli možnost .....</p> <p>Predlog o irskem sistemu, kot ga predlaga dr. Ribičič, vidim kot primernega.</p>	<p>Jemljite ta razmislek kot mnenje insajderja, politologinje oz. nekoga, ki iz prakse pozna delovanje parlamenta in političnih strank.</p> <p>Toplo pozdravljam vse vaše napore za demokratizacijo družbe, žal pa vem tudi kako znajo v SDS sistem vedno znova zlorabiti. Prav tako pa tudi vem kakšna je klima v politiki, ki je odgovorna na sprejemanje sprememb.</p>	<p>imel nič proti, če bi se poslanci razdelili po teh okrožjih na podlagi št. prebivalcev/volivcev in nato vsako od njih izvolile svoje poslance po D'Hondtu (ali kakšnem proporcionalnejšem količniku!), tj. brez kakršnegakoli preračunavanja na državni ravni. Ne vem pa, če je to skladno z ustavo, ki terja proporcionalnost (okrožja različno z različnim št. izvoljivih poslancev bi seveda nujno privedla do neproporcionalnosti, zlasti ker bi bilo to št. v nekaterih od njih pač relativno nizko).</p>
--	---	---	---